

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»

22 травня 2025 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073:001.891

C91

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26 червня 2025 року)**

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2025 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. політ. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 121 с.

22 травня 2025 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено V Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти.

До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії та права.

ЗМІСТ
ВСТУП
ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
НАПРЯМ 1

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЇХ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Аксьонова Віра Булава Лілія	ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, ДУХОВНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	18
Бабіна Валентина Капацина Алевтіна	УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	23
Козловська Людмила Івахненко Анастасія	ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕМОКРАТІЇ ІРЛАНДІЄЮ У ВІДНОШЕННІ БІЖЕНЦІВ ВІД ВІЙНИ З УКРАЇНИ 2022-2025 РР.	29
Каменчук Тетяна Долгов Нікіта	ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМИ ЯК ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	33
Кириченко Євгенія	СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОГО ДИСБАЛАНСУ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ	37
Малюта Вікторія	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	40
Малишенко Людмила Голка Яна Пештерєва Ольга	НА ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО МАЙБУТНЬОГО: ІНТЕГРОВАНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	43
	СТРАТЕГІЇ КРЕМЛІВСЬКОЇ ШКОЛИ ПЕРЕГОВОРІВ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	47
Приходько Сергій Петраш Ольга	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШИХ ПОВОЄННИХ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ:	52

студентів та молодих вчених (м. Одеса, 04–05 грудня 2023 р.) Одеса, 2024. С. 41–45.

2. Аксьонова В. Світоглядні основи української національної ідентичності. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції*: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 26 квітня 2024 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2024. С. 32–35.

3. Ткачук Л. М. Геополітичний вимір міжнародного туризму. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: Матеріали ювілейної X Міжнародної наукової конференції, 2016 р. Львів, 2016 р. С.409 – 414.

4. Циганій С. О. Формування культури професійно-правового спілкування в майбутніх юристів у процесі фахової підготовки: дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. авіац. ун-т. Київ, 2017. С. 60–76.

УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Валентина БАБІНА

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин та права
Національного університету «Одеська політехніка»

Алевтіна КАПАЦИНА

здобувач вищої освіти, спеціальність – Право,
національний університет «Одеська політехніка»

Геополітичне становище України, розташованої на перетині цивілізаційних, економічних та безпекових інтересів, історично визначало її складний шлях до утвердження власної державності та суб'єктності. Протягом століть українські

землі були ареною боротьби між потужними імперіями та геополітичними центрами. Однак, повномасштабне вторгнення Російської Федерації у лютому 2022 року стало не просто черговим випробуванням, а фундаментальним поворотним моментом, який кардинально змінив не лише долю України, але й архітектуру європейської та глобальної безпеки. Ця війна оголила кризу міжнародного права, продемонструвала межі впливу міжнародних організацій та прискорила переформатування глобального порядку. Україна, завдяки героїчному опору свого народу та Збройних Сил, перетворилася з об'єкта геополітичної гри на активного та впливового актора, який не лише захищає власний суверенітет, але й відстоює фундаментальні принципи демократії та міжнародного права, впливаючи на формування нової геополітичної реальності [1; 2, с. 11-15]. Ці тези мають на меті проаналізувати ключові аспекти сучасного геополітичного становища України, її відносини з основними глобальними та регіональними гравцями, стратегічні пріоритети та перспективи у світі, що зазнає глибоких трансформацій.

Агресія Російської Федерації проти України є кульмінацією її довготривалої політики, спрямованої на відновлення імперського впливу та ревізію світового порядку, що склався після "холодної війни". Кремль розглядає незалежну, демократичну та євроатлантично орієнтовану Україну як екзистенційну загрозу власному авторитарному режиму та геополітичним амбіціям [3]. Стратегічні цілі Росії – знищення української державності, недопущення розширення НАТО та утвердження власної домінації у Східній Європі – зазнали краху завдяки стійкості України та безпрецедентній підтримці з боку міжнародних партнерів.

Наслідки цієї війни мають глобальний вимір. По-перше, вона призвела до консолідації Заходу та відродження ролі НАТО як ключового безпекового альянсу в Європі. По-друге, війна спровокувала масштабні санкції проти Росії, що серйозно вдарили по її економіці та технологічному розвитку, хоча й не призвели до негайного припинення агресії. По-третє, вона загострила глобальні проблеми, такі як енергетична та продовольча безпека, продемонструвавши вразливість світових

ринків та логістичних ланцюгів. По-четверте, війна посилила дискусії про необхідність реформування міжнародних інституцій, зокрема Ради Безпеки ООН, яка виявилася неспроможною ефективно реагувати на агресію з боку свого постійного члена [4; 5]. Для України ж війна стала каталізатором остаточного розриву з «руським миром» та утвердження власної національної та політичної ідентичності, а також прискорила її рух до європейської та євроатлантичної спільноти.

Стратегічний курс на членство в Європейському Союзі та НАТО, закріплений у Конституції України та підтверджений у Стратегії зовнішньополітичної діяльності, залишається непохитним пріоритетом. Повномасштабна агресія лише посилила усвідомлення того, що повноцінна інтеграція до цих структур є єдиною надійною гарантією довгострокової безпеки та сталого розвитку України.

Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році стало історичним рішенням, що визнало європейські прагнення українського народу та його відданість демократичним цінностям. Попри війну, Україна продовжує впроваджувати необхідні реформи, адаптуючи своє законодавство до норм ЄС, зокрема у сферах верховенства права, боротьби з корупцією та деолігархізації. Процес вступу (станом на травень 2025 року) є складним і вимагатиме значних зусиль, але він є чітким геополітичним маркером європейського майбутнього України. Щодо НАТО, то хоча повноцінне членство під час активної фази війни залишається складним питанням, співпраця з Альянсом вийшла на безпрецедентний рівень. Україна де-факто стала східним флангом НАТО, активно впроваджуючи стандарти Альянсу та отримуючи масштабну військову допомогу. Важливим кроком стало скасування вимоги щодо Плану дій щодо членства (ПДЧ) та створення Ради Україна-НАТО. На тлі очікування членства, Україна активно укладає двосторонні безпекові угоди з ключовими партнерами (Велика Британія, Німеччина, Франція та ін.), що слугують проміжними гарантіями безпеки.

Ключовим стратегічним партнером України залишаються Сполучені Штати Америки. Вашингтон надає найбільшу військову, фінансову та політичну підтримку, відіграючи провідну роль у консолідації міжнародної коаліції на підтримку України. Водночас, внутрішньополітичні процеси в США можуть впливати на стабільність цієї підтримки, що ставить перед українською дипломатією завдання розбудови стійких двопартійних відносин [6].

Важливу роль відіграють європейські союзники. Країни Балтії та Польща демонструють максимальну підтримку та розуміння екзистенційних загроз з боку Росії. Велика Британія залишається одним із лідерів у військовій допомозі та просуванні жорсткої лінії щодо РФ. Німеччина та Франція, пройшовши складний шлях переосмислення своєї політики щодо Росії, значно посилили свою підтримку України, хоча їхні підходи іноді відрізняються прагненням зберегти певну роль у майбутньому діалозі з Москвою [7, с. 50-59].

Геополітичне позиціонування України не обмежується євроатлантичним вектором. Київ активно працює над розбудовою відносин з іншими впливовими центрами сили та регіонами. Особливу увагу привертає позиція Китаю. Пекін офіційно дотримується позиції нейтралітету, закликаючи до мирного врегулювання, однак його «безмежне партнерство» з Росією та антиамериканська риторика викликають занепокоєння. Україна намагається вести діалог з Китаєм, наголошуючи на важливості територіальної цілісності та залучаючи його до обговорення Української Формули миру, водночас усвідомлюючи обмеженість його потенціалу як неупередженого посередника [8].

Важливим напрямом української дипломатії стала активізація роботи з країнами Глобального Півдня (Африка, Азія, Латинська Америка). Україна прагне донести свою правду про війну, протидіяти російській пропаганді та заручитися їхньою підтримкою в міжнародних організаціях. Питання продовольчої безпеки, де Україна є одним із ключових глобальних гравців, стало важливим інструментом цієї дипломатії, незважаючи на спроби Росії блокувати український експорт [9].

Окреме значення має Чорноморський регіон. Чорне море є ареною прямого військового протистояння та боротьби за свободу судноплавства. Україна, завдяки інноваційним військовим рішенням, змогла значно обмежити можливості російського Чорноморського флоту та частково відновити експортні маршрути. Безпека в Чорному морі є не лише питанням українських інтересів, але й ключовим елементом регіональної та глобальної стабільності. Україна прагне до посилення співпраці з іншими чорноморськими країнами-членами НАТО (Туреччина, Румунія, Болгарія) для забезпечення безпеки в регіоні [10].

Україна також активно використовує майданчики міжнародних організацій для просування своїх інтересів, фіксації злочинів РФ та притягнення агресора до відповідальності. Вона виступає за реформування ООН та інших структур для підвищення їхньої ефективності у запобіганні та реагуванні на агресію.

Відтак, повномасштабна війна стала трагічним, але водночас і потужним каталізатором для кристалізації геополітичної ідентичності України. Відбувся остаточний розрив з пострадянським минулим та утвердився незворотний курс на інтеграцію до європейської та євроатлантичної спільноти. Україна довела свою стійкість та здатність не лише захищатися, але й впливати на глобальний порядок денний, утверджуючи свою геополітичну суб'єктність.

Проте попереду залишаються значні виклики. Головним завданням є досягнення перемоги та відновлення територіальної цілісності в міжнародно визнаних кордонах. Не менш амбітним завданням є післявоєнне відновлення та модернізація країни, що потребуватиме колосальних ресурсів, прозорого управління та міжнародної підтримки. Побудова надійної та довгострокової системи безпеки – через членство в НАТО та/або систему двосторонніх угод – є критично важливою для запобігання майбутній агресії. Україна має потенціал стати не лише повноправним членом європейської родини, але й одним із ключових елементів нової, більш стійкої та справедливої архітектури європейської та глобальної безпеки. Її досвід боротьби за свободу та демократію, її військовий

потенціал та стійкість її суспільства є цінним активом для вільного світу. Подальший шлях України в геополітичному просторі залежатиме як від її власних зусиль у зміцненні державності, економіки та демократії, так і від єдності та рішучості її міжнародних партнерів у підтримці її суверенітету та європейського майбутнього.

Список використаних джерел

1. Гай-Нижник П. П. Російсько-українська війна (2014–2025 рр.): причини, перебіг, наслідки та геополітичний контекст. *Українознавство*. 2024. № 1(90). С. 135–151.
2. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. Київ: Книголав, 2022. 352 с.
3. Ткачук А. Геополітичні амбіції Росії та їх вплив на безпеку Східної Європи. *Політичні дослідження*. 2023. № 2(15). С. 65–78.
4. Тодоров І. Я. ООН в умовах російської агресії проти України: виклики та перспективи реформування. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 1 (13). С. 48–56.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України»: Указ Президента України від 26.08.2021 р. № 448/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-39801>
6. Pifer, S. The U.S. and Ukraine: Enduring Partnership amid Challenges. Brookings Institution Report. Washington D.C., 2024.
7. Ковальчук О. Трансформація політики Німеччини та Франції щодо України після 24 лютого 2022 року. *Зовнішні справи*. 2023. № 4. С. 50–59.
8. Дубовик В. Позиція Китаю щодо російсько-української війни: між нейтралітетом та підтримкою агресора. *Український щорічник міжнародного права*. 2023. Т. 5. С. 98–110.

9. Центр близькосхідних досліджень (AMES). *Україна та Глобальний Південь: нові горизонти дипломатії. Аналітична записка*. Київ, 2024.
10. Войтенко Т. В. Чорноморська безпека після 2022 року: нові реалії та стратегії для України. *Стратегічні пріоритети*. 2023. № 3(68). С. 115–125.

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕМОКРАТІЇ ІРЛАНДІЄЮ У ВІДНОШЕННІ БІЖЕНЦІВ ВІД ВІЙНИ З УКРАЇНИ 2022-2025 рр.

Людмила КОЗЛОВСЬКА,

кандидат політичних наук, доцент

кафедри політичних наук і права,

Університет Ушинського, м. Одеса

Анастасія ІВАХНЕНКО,

студентка 2 курсу спеціальності 052

«Політологія», Університет Ушинського,

Вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року спричинило одну з наймасштабніших гуманітарних криз у Європі після Другої світової війни. Внаслідок бойових дій мільйони українців були змушені залишити свої домівки, шукаючи безпеки за кордоном [4, с.62]. Однією з країн, яка відкрила двері для біженців, стала Ірландія. Як член Європейського Союзу, Ірландія взяла на себе зобов'язання захисту базових прав людини, свободи пересування, недискримінації та поваги до гідності кожної особи, що є фундаментальними принципами сучасної ліберальної демократії [6, с.118]. Ця ситуація стала предметом дослідження у рамках сучасної політології, яка аналізує, наскільки ефективно демократичні системи функціонують у кризових умовах [5, с.111]. В цьому напрямку увага політологів фокусується на тому, як держави втілюють задекларовані цінності на

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених

м. Одеса, 22 травня 2025 року

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо
несуть автори.